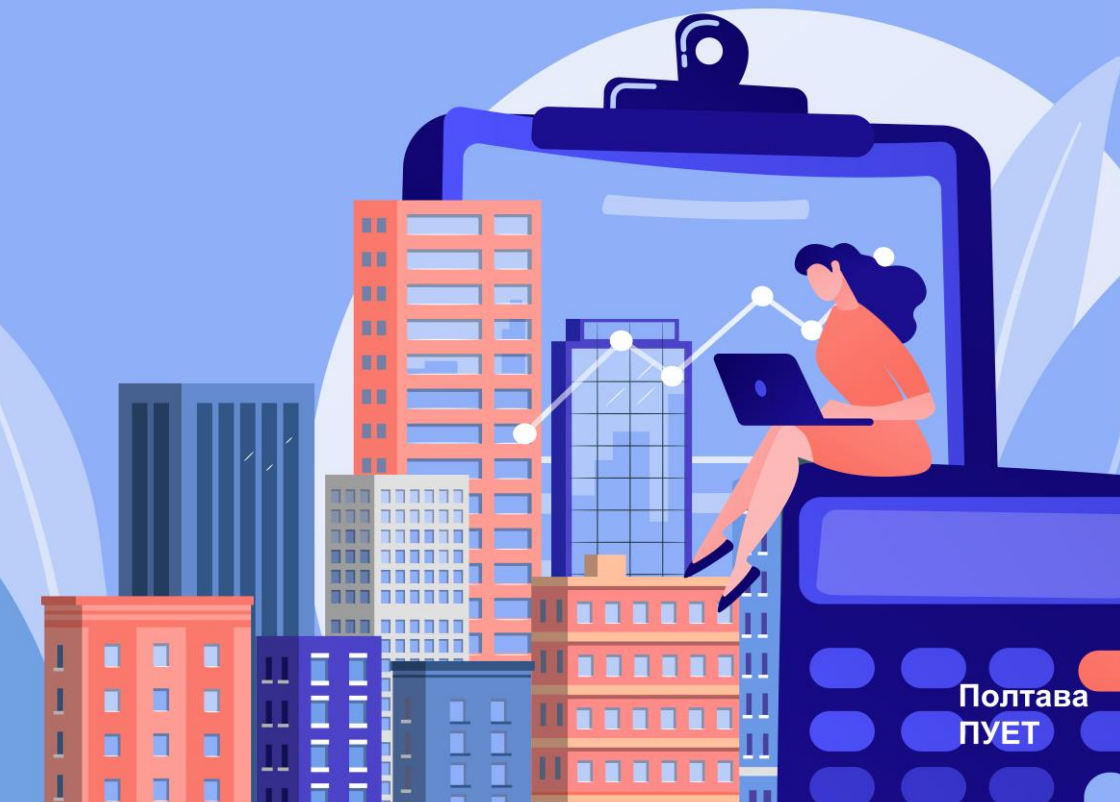

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної
науково-практичної конференції

(м. Полтава, 10–11 травня 2023 року)

Полтава
ПУЕТ

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної
науково-практичної конференції

(м. Полтава, 10–11 травня 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

УДК 657.1:005.93
Б94

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова, д-р іст. наук, професор, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);

Члени організаційного комітету:

П. О. Куцик, д-р екон. наук, професор, ректор Львівського торговельно-економічного університету;

Л. О. Шавга, д-р екон. наук, професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови, професор Університету «Dunarea de Jos»;

Х. Х. Назарзода, д-р техн. наук, доцент, ректор Таджикиського державного університету комерції;

Д. П. Дімітров, д-р екон. наук, професор, ректор Університету національного та світового господарства;

Е. Б. Сидиков, д-р екон. наук, професор, ректор Євразійського національного університету імені Л. М. Гумільова.

Організаційний комітет

Співголови організаційного комітету:

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

А. І. Мілька, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

О. В. Манжура, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

М. О. Любимов, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Артюх-Пасюта, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Прохар, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

М. М. Іващенко, директор інформаційного центру ПУЕТ;

Л. М. Діденко, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ;

Ю. В. Перегуда, директор міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 10–11 травня 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 249 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-450-5

Збірник містить тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики» із проблем формування і розвитку обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та публічних закупівель в умовах сучасних викликів. Конференцію проведено з метою залучення молодих науковців до проблем теорії та практики сучасного бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту, а також для популяризації наукового доробку вчених.

УДК 657.1:005.93

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-450-5

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2023

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення: 10.04.2023).
3. Олійник С. О. Облікова політика: сутність, проблеми та особливості застосування на підприємствах. *Paradigm of knowledge*. 2017. № 3(23). С. 3–12.
4. Озерова О. Облікова політика – 2023: як внести зміни й на що зважити. *Головбух*. 2023. Січень (№ 4). URL: <https://egolovbuh.expertus.com.ua/10004203>.

ESG-ЗВІТНІСТЬ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ОБЛІКОВІЙ ПРАКТИЦІ: ТРУДНОЩІ ТА ПЕРЕВАГИ

В. В. Шкроміда,
*канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника*

Одним зі способів прояву відповідального ведення бізнесу є впровадження у практику і реалізація ESG-звітності, яка за своїм призначенням дозволяє виражати екологічні, соціальні та управлінські аспекти функціонування підприємства. Такі зусилля стають все більш популярними в світі [1, 2], і в Україні цей тренд також набирає обертів, що дає можливість розкрити показники діяльності господарюючих суб'єктів в зазначених напрямках. Визначено, однією з основних переваг ESG-звітності є можливість збільшення довіри до підприємства. Завдяки детальному опису діяльності компанії в аспектах сталого розвитку, інвестори, партнери та інші зацікавлені сторони мають можливість краще розуміти, як господарюючий суб'єкт дотримується стандартів екології, соціальної відповідальності та етики управління. Це зменшує ризики виникнення санкцій, репутаційних проблем та інших негативних наслідків, пов'язаних з порушенням вимог стандартів сталого розвитку.

У ході проведеного дослідження встановлено, на сьогоднішній день існують певні труднощі, які можуть виникнути при впровадженні sustainable-звітності та її реалізації у вітчизняній обліковій практиці:

– нормативне регулювання і відсутність стандартів – на відміну від інших країн, в Україні ще не прийняті нормативні доку-

менти і, відповідно, стандарти з ESG-звітності, що ускладнює процес впровадження для вітчизняних підприємств. Без національних рамкових підходів, підприємства можуть мати проблеми зі структуруванням, збором та звітуванням інформації. Однак слід зазначити, флагмани українського бізнесу вже сьогодні активно впроваджують елементи «сталого» звітування;

- відсутність прозорості та надійності даних – є похідною попереднього, адже відсутність стандартизованих підходів та недостатня експертиза призводить до недостатньої прозорості та надійності зібраної інформації. За таких обставин це може підірвати довіру ринкових учасників та негативно вплинути на репутацію підприємства;

- відсутність науково-обґрунтованих і практично-доведених інтегрованих підходів – інформація про ESG, зазвичай, представлена в окремих звітах, що ускладнює її аналіз та порівняння з іншими фінансовими показниками діяльності підприємства. Для цього необхідно розвинути методичні підходи інтеграції ESG-інформації в загальну звітність підприємства, щоб забезпечити комплексний підхід до оцінки діяльності бізнесу;

- складність оцінки впливу господарської діяльності та відсутність експертизи – одним з головних викликів ESG-звітності є оцінка впливу діяльності підприємства на екологічні, соціальні та управлінські фактори. Оцінка впливу на вказані сторони функціонування бізнесу є складною, особливо для підприємств, які діють у складних та ризикованих сферах. Також відсутність кваліфікованих спеціалістів ускладнює процес впровадження та забезпечення якості звітування;

- додаткові витрати на збір та обробку потрібної інформації – для забезпечення відповідної якості даних ESG-звітності підприємства повинні зібрати та обробити значну кількість інформації. Це призводить до збільшення витрат на персонал та інформаційні технології, що є надто складним процесом для вітчизняного бізнесу [3];

- недостатня увага з боку ринкових учасників та, відповідно, відсутність зацікавленості керівництва підприємств – деякі учасники ринку не звертають достатню увагу на ESG-звітність та її значущість для прийняття рішень. У підсумку це призводить до недостатньої популяризації та розуміння важливості ESG-звітності в бізнесі.

Не зважаючи на вищезгадані труднощі, впровадження ESG-звітності у вітчизняній обліковій практиці відкриває перед підприємствами ряд переваг. До них слід віднести:

- в першу чергу, підвищення довіри стейкхолдерів. Включення ESG-критеріїв у звіти про діяльність підприємства сприяє підвищенню довіри серед зацікавлених сторін, включаючи інвесторів, споживачів, регуляторів та громадськість. Це може позитивно вплинути на репутацію та прибутковість підприємства.

- по друге, покращення інвестиційної привабливості бізнесу. Особливо це актуально для підприємств, які хочуть залучити додаткові фінансові ресурси. Звіти про ESG-діяльність можуть підвищити інтерес інвесторів до підприємства та сприяти залученню інвестицій. Як показує зарубіжний досвід, інвестори все більше уважно стежать за ESG-факторами та вважають їх ключовими при прийнятті інвестиційних рішень.

- по третє, покращення управління бізнесом. Адже включення ESG-критеріїв у діючу систему обліку і звітності може допомогти підприємствам удосконалити власну систему управління та прийняття рішень. Інформація про соціальні та екологічні виміри діяльності бізнесових структур дозволяє їх керівництву більш об'єктивно оцінювати свої результати та вживати заходи для їх поліпшення.

- по четверте, покращення взаємодії з громадськістю. Включення sustainable-даних у звіти підприємства сприяє взаємодії з громадськістю, оскільки це дозволяє підприємствам показати свою відповідальність перед суспільством та відкритість у своїй діяльності, що у підсумку позитивно впливає на рівень їх конкурентоспроможності;

- по п'яте, впровадження ESG-звітності в облікову практику сприятиме розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності в цілому. Це обумовлено тим, що для забезпечення ефективного збору та аналізу даних, які входять до згаданої звітності, потрібно застосовувати сучасні технології обробки та аналізу даних. Крім того, впровадження ESG-звітності ставить перед бухгалтерським обліком нові виклики та завдання, які потребують високого рівня професійних знань та навичок. Наприклад, впровадження ESG-звітності вимагає наявності знань з екологічного та соціального аудиту, а також вміння зіставляти та аналізувати дані різних джерел.

У цілому можна узагальнити, що впровадження звітності сталого розвитку у вітчизняній обліковій практиці має свої особливості, певні труднощі та вимагає індивідуального підходу до кожного підприємства. Проте, враховуючи позитивний вплив ESG-звітності на бізнес та суспільство в цілому, можна зробити висновок, що вона має значний потенціал для розвитку в Україні. Для цього необхідно посилити зусилля з боку держави та інших учасників ринку для підтримки вітчизняних компаній у впровадженні ESG-звітності, а також здійснювати підготовку фахівців з вказаного напрямку та розширювати освітні програми обліково-аналітичного профілю.

Список використаних інформаційних джерел

1. Global Reporting Initiative. URL: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/> (дата звернення: 25.04.2023).
2. Integrated Reporting Framework. URL: <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> (дата звернення: 26.04.2023).
3. Шкроміда В. В., Шкроміда Н. Я., Гнатюк Т. М. Інтегрована звітність у контексті інформаційного забезпечення ключових стейкхолдерів. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18 (2), С. 23–30. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.23-30>.

Сук П. Л. Розподіл витрат майбутніх періодів із застосуванням методу на основі доходу від звичайної діяльності	93
Терновський Р. М., Гаркуша С. А. Концептуальні основи організації автоматизованого обліку розрахунків з постачальниками	99
Тютюнник С. В., Діденко О. І. Особливості аналізу фінансового стану малих підприємств	102
Тютюнник С. В., Кошман Г. Б. Облікова політика підприємства: сутність та особливості організації	106
Шкроміда В. В. ESG-звітність у вітчизняній обліковій практиці: труднощі та переваги	109

СЕКЦІЯ 3. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК РЕСУРС, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЯКІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Бачинський В. І., Помулева В. М. Фінансова звітність малих підприємств у контексті сучасних викликів та євроінтеграційних процесів	113
Єрмоласва М. В., Проценко А. Звітність про рух грошових коштів	117
Зінюк Д. А., Гаркуша С. А. Проведення аудиту і обліку на підприємстві	119
Марценюк Р. А. Управлінська звітність в системі менеджменту: теоретичний аспект	121
Міщук Є. В. Аналіз звітності для прийняття рішень: євроінтеграційний контекст	123

Наукове видання

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної
науково-практичної конференції

(м. Полтава, 10–11 травня 2023 року)

Дизайн обкладинки *П. В. Кійченко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 14,5.
Зам. № 299/2072.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.